

تابع گویا - رادیکالی - چند ضابطه ای و دامنه‌ی تعریف آن‌ها

تمرین‌های کتاب-۵۶

- ۱ تابع با ضابطه $f(x) = \frac{1}{x}$ و دامنه $\{x \mid x \neq 0\}$ را رسم کنید.

تمرین‌های کتاب-۵۶

- ۲ دامنه تابع گویای با ضابطه $f(x) = \frac{x+3}{x-3}$ را به دست آورید.

تمرین‌های کتاب-۵۶

- ۳ نمودار تابع با ضابطه $g(x) = -3 + \sqrt{x-4}$ را رسم کنید.

تمرین‌های کتاب-۵۶

- ۴ تابعی گویا بنویسید که دامنه‌اش برابر $\{-1\}$ شود.

تساوي دو تابع

در هر مورد آیا دو تابع داده شده با هم برابرند؟

- ۵ (الف) $f(x) = \begin{cases} -1 & x < 0 \\ 1 & x > 0 \end{cases}$ ، $g(x) = \frac{|x|}{x}$ (ب) $f(x) = x - 2$ ، $g(x) = \frac{x^3 - 8}{x + 2}$

تابع پله‌ای و تابع جزء‌صحیح

تمرین‌های کتاب-۵۶

$$f(x) = \begin{cases} 3 & x \in [0, 1) \\ 0 & x \in [1, 5] \\ 2 & x \in (6, 7] \end{cases}$$

تمرین‌های کتاب-۵۶

- ۶ تابع پله‌ای رویه‌رو را رسم کنید.

[۳۰۰, ۴۰۰]

[-۱۰۳, ۰۰۳]

[-۲۳۰۹, ۵۴]

حاصل عبارت‌های زیر را حساب کنید.

تابع یک به یک

تمرین های کتاب - ۶۴

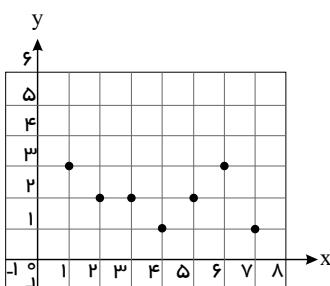
نمودار تابعی با دامنه $[0, 2]$ و برد $[2, 5]$ را رسم کنید:

الف) به شرطی که این تابع یک به یک باشد.

ب) به شرطی که این تابع یک به یک نباشد.

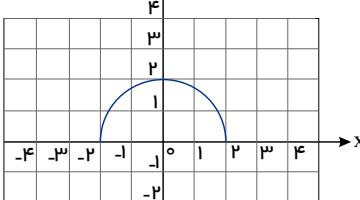
۱۰ می خواهیم با حذف تعدادی از نقاط نمودار مقابل، آن را به یک تابع یک به یک تبدیل کنیم. حداقل چند نقطه می تواند باقی بماند؟

تمرین های کتاب - ۶۴

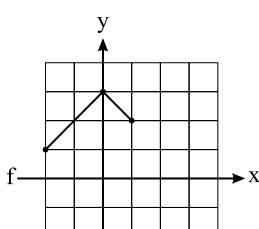
۱۱ با حذف بخشی از نمودار نیم دایره؟ داده شده، نمودار یک تابع یک به یک را مشخص کنید.

تمرین های کتاب - ۶۴

تابع وارون

تمرین های کتاب - ۶۳

۱۲ وارون تابع $f = \{(-1, 2), (-2, 1), (2, 3)\}$ را بدست آورید.

تمرین های کتاب - ۶۳

۱۳ نمودار وارون تابع داده شده در شکل مقابل را رسم کنید.

تمرين های کتاب - ۶۴

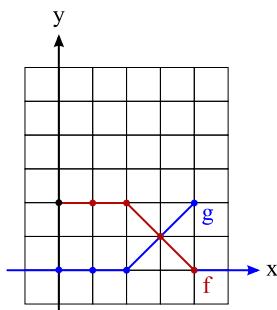
(الف) $f(x) = 5x - 2$

(ب) $f(x) = \frac{3}{5}x + 4$

(پ) $f(x) = \frac{-7x + 3}{5}$

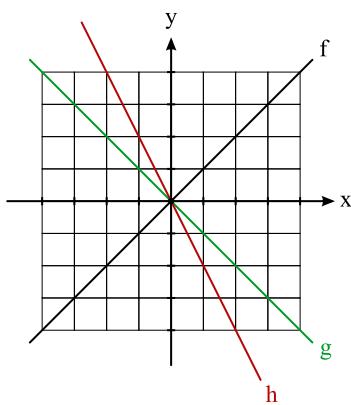
اعمال جبری روی توابع

تمرين های کتاب - ۶۹

در شکل مقابل، نمودار دو تابع f و g رسم شده است. نمودار حاصل جمع این دو تابع را به دست آورید. ۱۵

با توجه به نمودار سه تابع داده شده، مشخص کنید کدامیک از آنها برابر مجموع دو تابع دیگر است؟ ۱۶

تمرين های کتاب - ۷۰

تمرين های کتاب - ۶۹

در هر مورد، دامنه و ضابطه حاصل جمع، ضرب، تقسیم و تفریق در تابع داده شده را بیابید. ۱۷

الف

$$f(x) = |x| \quad , \quad g(x) = \frac{1}{x}$$

تمرين های کتاب - ۶۹

ب

$$f(x) = x^2 - 4$$

$$g(x) = x + 2$$

تمرین های کتاب - ۶۹

پ

$$f(x) = \sqrt{x}$$

$$g(x) = -\sqrt{x}$$

تمرین های کتاب - ۶۹

ت

$$f(x) = \frac{x-2}{x+5}$$

$$g(x) = x^2 + 3x - 10$$

تمرین های کتاب - ۶۹

ث

$$g = \{(-1, 2), (0, 3), (2, 4), (3, 0)\}$$

$$f = \{(2, 5), (3, 4), (0, -2)\}$$

تمرین های کتاب - ۶۹

رسم توابع به کمک انتقال

تمرین های کتاب - ۶۹

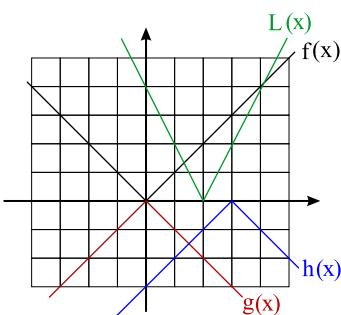
با استفاده از نمودار تابع با ضابطه $f(x) = |x|$, نمودار هر یک از توابع زیر را رسم کنید.

(الف) $g(x) = -|x|$ (ب) $h(x) = -|x - 3|$ (پ) $l(x) = 2|x - 2|$

تمرین های کتاب - ۶۹

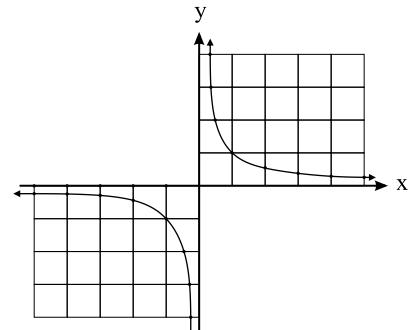
با استفاده از نمودار تابع با ضابطه $f(x) = \sqrt{x}$, هر یک از نمودارهای زیر را رسم کنید.

(الف) $r(x) = 2\sqrt{x}$ (ب) $s(x) = -\sqrt{x - 2}$ (پ) $t(x) = -3\sqrt{x}$
 (ث) $u(x) = 1 - \sqrt{x}$ (پ) $v(x) = 1 - \sqrt{x - 3}$

پاسخنامه تشریحی

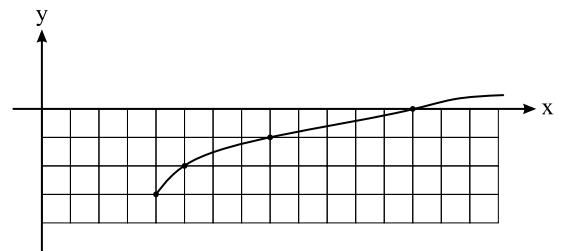
x	-5	-4	-3	-2	-1	$-\frac{1}{2}$	$-\frac{1}{3}$...
$\frac{1}{x}$	$-\frac{1}{5}$	$-\frac{1}{4}$	$-\frac{1}{3}$	$-\frac{1}{2}$	-1	-2	-3	...
x	5	4	3	2	1	$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{3}$...
$\frac{1}{x}$	$\frac{1}{5}$	$\frac{1}{4}$	$\frac{1}{3}$	$\frac{1}{2}$	1	2	3	...

$$x - 4 = 0 \rightarrow x = 4 \rightarrow D_f = \mathbb{R} - \{4\}$$

$$g(x) = -4 + \sqrt{x - 4} \rightarrow x - 4 \geq 0 \rightarrow x \geq 4 \rightarrow D_g = [4, +\infty)$$

x	y
4	-3
5	-2
8	-1
13	0

$$f(x) = \frac{\sqrt{x}}{x+1}$$

(الف) $f(x) = \begin{cases} -1 & x < 0 \\ 1 & x > 0 \end{cases}, \quad g(x) = \frac{|x|}{x}$

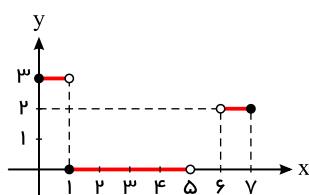
$$D_f = \mathbb{R} - \{0\}, \quad D_g = \mathbb{R} - \{0\} \rightarrow D_f = D_g$$

$$g(x) = \frac{|x|}{x} = \begin{cases} -1 & x < 0 \\ 1 & x > 0 \end{cases} \rightarrow f(x) = g(x)$$

(ب) $f(x) = x - 4, \quad g(x) = \frac{x^2 - 4}{x + 4}$

$$D_f = \mathbb{R}, \quad x + 4 = 0 \rightarrow x = -4 \rightarrow D_g = \mathbb{R} - \{-4\}$$

دو تابع برابر نیستند

۱

۲

۳

۴

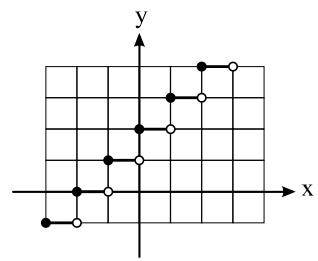
۵

۶

۷

$$f(x) = [x+2] = [x] + 2$$

- $-3 \leq x < -2 \rightarrow [x] = -3 \rightarrow f(x) = -1$
- $-2 \leq x < -1 \rightarrow [x] = -2 \rightarrow f(x) = 0$
- $-1 \leq x < 0 \rightarrow [x] = -1 \rightarrow f(x) = 1$
- $0 \leq x < 1 \rightarrow [x] = 0 \rightarrow f(x) = 2$
- $1 \leq x < 2 \rightarrow [x] = 1 \rightarrow f(x) = 3$
- $2 \leq x < 3 \rightarrow [x] = 2 \rightarrow f(x) = 4$

۸

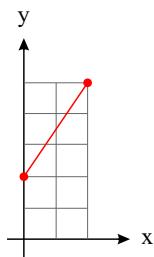
$$[300, 400] = 300$$

$$[-10^3, 0^3] = -10^4$$

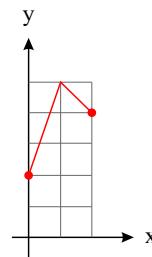
$$[-23^{\circ}9, 5^{\circ}] = -23^{\circ}1$$

۹

(الف)

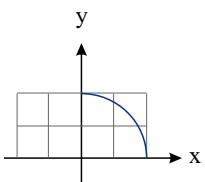
(ب)

۱۰

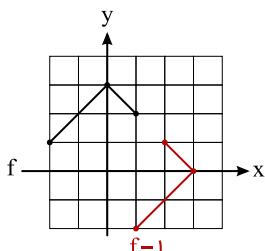
حداکثر ۳ نقطه باقی می‌ماند.

۱۱

$$f^{-1} = \{(-3, 2), (1, -2), (2, -1)\}$$

۱۲

۱۳

$$\begin{aligned} (-3, 1) &\in f \rightarrow (1, -3) \in f^{-1} \\ (0, 3) &\in f \rightarrow (-3, 0) \in f^{-1} \\ (1, 2) &\in f \rightarrow (2, 1) \in f^{-1} \end{aligned}$$

۱۴

(الف) $f(x) = \Delta x - 2 \rightarrow y = \Delta x - 2 \rightarrow y + 2 = \Delta x \rightarrow x = \frac{y+2}{\Delta}$

$$\rightarrow f^{-1}(y) = \frac{y+2}{\Delta} \rightarrow f^{-1}(x) = \frac{x+2}{\Delta}$$

(ب) $f(x) = \frac{3}{\Delta}x + 4 \rightarrow y = \frac{3}{\Delta}x + 4 \rightarrow y - 4 = \frac{3}{\Delta}x \rightarrow x = \frac{\Delta(y-4)}{3}$

$$\rightarrow f^{-1}(y) = \frac{\Delta(y-4)}{3} \rightarrow f^{-1}(x) = \frac{\Delta(x-4)}{3}$$

(ج) $f(x) = \frac{-\nabla x + 3}{\Delta} \rightarrow y = \frac{-\nabla x + 3}{\Delta} \rightarrow \Delta y = -\nabla x + 3$

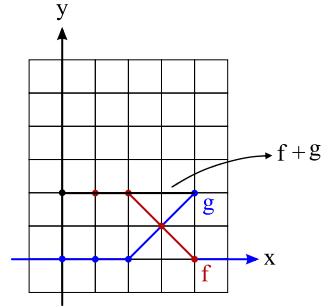
$$\rightarrow \forall x = -\Delta y + 3 \rightarrow x = \frac{-\Delta y + 3}{\gamma} \rightarrow f^{-1}(y) = \frac{-\Delta y + 3}{\gamma} \rightarrow f^{-1}(x) = \frac{-\Delta x + 3}{\gamma}$$

١٥

$$f = \{(o, 2), (1, 2), (2, 2), (3, 1), (4, o)\}$$

$$g = \{(o, o), (1, o), (2, o), (3, 1), (4, 2)\}$$

$$\rightarrow f + g = \{(o, 2), (1, 2), (2, 2), (3, 2), (4, 2)\}$$

١٦

$$f(x) = x, \quad g(x) = -x, \quad h(x) = -\gamma x$$

$$\rightarrow -x = x + (-\gamma x) \rightarrow g(x) = f(x) + h(x)$$

$$g(x) = (f + h)(x)$$

١٧

الف

$$f(x) = |x|, \quad g(x) = \frac{1}{x}, \quad D_f = \mathbb{R}, \quad D_g = \mathbb{R} - \{o\} \rightarrow D_f \cap D_g = \mathbb{R} - \{o\}$$

$$(f + g)(x) = f(x) + g(x) = |x| + \frac{1}{x}, \quad D_{f+g} = \mathbb{R} - \{o\}$$

$$(f - g)(x) = f(x) - g(x) = |x| - \frac{1}{x}, \quad D_{f-g} = \mathbb{R} - \{o\}$$

$$(f \cdot g)(x) = f(x) \cdot g(x) = |x| \times \frac{1}{x} = \frac{|x|}{x}, \quad D_{f \cdot g} = \mathbb{R} - \{o\}$$

$$\left(\frac{f}{g}\right)(x) = \frac{f(x)}{g(x)} = \frac{|x|}{\frac{1}{x}} = x|x|, \quad D_{\frac{f}{g}} = \mathbb{R} - \{o\} - \{x | g(x) = o\} = \mathbb{R} - \{o\}$$

ب

$$f(x) = x^r - \gamma \rightarrow D_f = \mathbb{R} \rightarrow D_f \cap D_g = \mathbb{R}$$

$$g(x) = x + \gamma \rightarrow D_g = \mathbb{R}$$

$$(f + g)(x) = f(x) + g(x) = x^r - \gamma + x + \gamma \rightarrow (f + g)(x) = x^r + x, \quad D_{f+g} = \mathbb{R}$$

$$(f - g)(x) = f(x) - g(x) = x^r - \gamma - (x + \gamma) \rightarrow (f - g)(x) = x^r - x - \gamma, \quad D_{f-g} = \mathbb{R}$$

$$(f \cdot g)(x) = f(x) \cdot g(x) = (x^r - \gamma)(x + \gamma) \rightarrow (f \cdot g)(x) = x^r + \gamma x^r - \gamma x - \gamma, \quad D_{f \cdot g} = \mathbb{R}$$

$$\left(\frac{f}{g}\right)(x) = \frac{f(x)}{g(x)} = \frac{x^r - \gamma}{x + \gamma} \rightarrow \left(\frac{f}{g}\right)(x) = \frac{x^r - \gamma}{x + \gamma}, \quad D_{\frac{f}{g}} = \mathbb{R} - \{-\gamma\}$$

پ

$$f(x) = \sqrt{x} \rightarrow D_f = [o, +\infty) \rightarrow D_f \cap D_g = [o, +\infty)$$

$$g(x) = -\sqrt{x} \rightarrow D_g = [o, +\infty)$$

$$(f + g)(x) = f(x) + g(x) = \sqrt{x} + (-\sqrt{x}) = o \rightarrow (f + g)(x) = o, \quad D_{f+g} = [o, +\infty)$$

$$(f - g)(x) = f(x) - g(x) = \sqrt{x} - (-\sqrt{x}) = 2\sqrt{x} \rightarrow (f - g)(x) = 2\sqrt{x}, \quad D_{f-g} = [o, +\infty)$$

$$(f \cdot g)(x) = f(x) \cdot g(x) = \sqrt{x} \times (-\sqrt{x}) = -x \rightarrow (f \cdot g)(x) = -x, \quad D_{f \cdot g} = [o, +\infty)$$

$$\left(\frac{f}{g}\right)(x) = \frac{f(x)}{g(x)} = \frac{\sqrt{x}}{-\sqrt{x}} = -1 \rightarrow \left(\frac{f}{g}\right)(x) = -1, \quad D_{\frac{f}{g}} = (o, +\infty)$$

ت

$$f(x) = \frac{x-\gamma}{x+\delta} \rightarrow D_f = \mathbb{R} - \{-\delta\} \rightarrow D_f \cap D_g = \mathbb{R} - \{-\delta\}$$

$$g(x) = x^r + \gamma x - \gamma \rightarrow D_g = \mathbb{R}$$

$$(f + g)(x) = f(x) + g(x) = \frac{x-\gamma}{x+\delta} + x^r + \gamma x - \gamma, \quad D_{f+g} = \mathbb{R} - \{-\delta\}$$

$$(f - g)(x) = f(x) - g(x) = \frac{x - ۲}{x + ۵} - (x^۲ + ۳x - ۱۰) , D_{f-g} = \mathbb{R} - \{-۵\}$$

$$(f \cdot g)(x) = f(x) \cdot g(x) = \frac{x - ۲}{x + ۵} (x^۲ + ۳x - ۱۰) , D_{f \cdot g} = \mathbb{R} - \{-۵\}$$

$$\left(\frac{f}{g}\right)(x) = \frac{f(x)}{g(x)} = \frac{\frac{x - ۲}{x + ۵}}{x^۲ + ۳x - ۱۰} , D_{\frac{f}{g}} = \mathbb{R} - \{-۵\} - \{x | g(x) = ۰\}$$

$$\rightarrow D_{\frac{f}{g}} = \mathbb{R} - \{-۵\} - \{۲, -۵\} \rightarrow D_{\frac{f}{g}} = \mathbb{R} - \{۲, -۵\}$$

$g = \{(-۱, ۲), (۰, ۳), (۲, ۴), (۴, ۰)\} \rightarrow D_g = \{-۱, ۰, ۲, ۴\} \rightarrow D_f \cap D_g = \{۰, ۲, ۴\}$
 $f = \{(۲, ۵), (۳, ۴), (۰, -۱)\} \rightarrow D_f = \{۲, ۳, ۰\}$

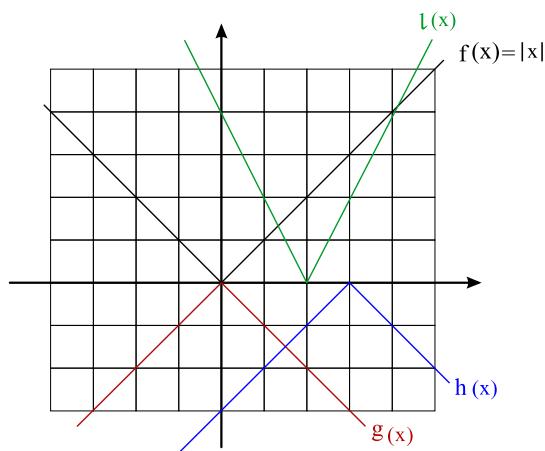
$$f + g = \{(۰, -۱ + ۳)(۲, ۵ + ۴)(۴, ۴ + ۰)\} \rightarrow f + g = \{(۰, ۲)(۲, ۹)(۴, ۴)\}$$

$$f - g = \{(۰, -۱ - ۳)(۲, ۵ - ۴)(۴, ۴ - ۰)\} \rightarrow f - g = \{(۰, -۴)(۲, ۱)(۴, ۴)\}$$

$$f \cdot g = \{(۰, -۱ \times ۳)(۲, ۵ \times ۴)(۴, ۴ \times ۰)\} \rightarrow f \cdot g = \{(۰, -۱۲)(۲, ۲۰)(۴, ۰)\}$$

$$\frac{f}{g} = \left\{ (۰, \frac{-۱}{۳})(۲, \frac{۵}{۴})(۴, \frac{۰}{۰}) \right\} \rightarrow \frac{f}{g} = \left\{ (۰, -\frac{۱}{۳})(۲, \frac{۵}{۴}) \right\}$$

۱۸

۱۹

